



EREDMÉNYESSÉG ÉS TÁRSADALMI BEÁGYAZOTTSÁG (TÁMOP 3.1.1. / 4.2.1.)

A szülők nézetei a délutáni iskoláztatásról

Imre Nóra

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
Kutatási és Értékelési Központ

SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Nemzetközi kitekintés

Teljes szolgáltatást nyújtó és az ún. kiterjesztett iskolák gyakorlata Angliában

Az iskolatípus kialakítása szélesebb nemzetközi folyamathoz kapcsolódik.

„*Every child matters – Minden gyermek számít*” program mint keret.

Célja: - az iskolák hagyományos kereteinek kiszélesítése
- nyitás a családok és a helyi közösségek felé

Eszközök:

- aktív együttműködés a szülőkkel a gyermek tanulmányi előmenetele érdekében
- tanulási és szabadidős lehetőségek kibővítése elsősorban a hátrányos társadalmi helyzetű családok felé
- teljes körű szolgáltatások nyújtása a helyi közösségek számára (egészségügyi, felnőttoktatás, szülők iskolája, gyermekfelügyelet 8–16)

Résztevők: 148 iskola, 2003–2006 pénzügyi támogatás

Hatás: pozitív eredmények a tanulók és családjaik életlehetőségeit és tanulmányait tekintve

Forrás: Alan Dyson (2011): Full service and extended schools, disadvantage, and social justice. *Cambridge Journal of Education* Vol. 41, June 2011, 177–193.

A kutatás célja

A 2013/2014-es tanévben bevezetett jogszabályi változásokkal összefüggő intézményi működési folyamatok feltárása és elemzése, másodlagos célja a tanulói eredményességre és esélykülönbségekre gyakorolt néhány rövid távon is érvényesülő hatás elemzése.

1. A délután tizenhat óráig tartó iskolai nap bevezetése;
2. A pedagógusok munkaidejének átalakítása (32 órás bent tartózkodás);

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

27.§ (2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a *foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak*, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

55. § (1) Az iskolában – kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik – *az igazgató a tanulót a szülő kérelmére felmentheti* – az általános iskolában tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.

A kutatás kérdései

A szülői csoportra vonatkozó kutatási kérdések

Hogyan fogadták a szülők az új törvényi rendelkezést a kényszerek és a lehetőségek skáláján?

A különböző társadalmi háttérű családok eltérően gondolkodnak-e a délutáni foglalkozásokról, az iskola szerepéről és a saját felelősségükről?

Felfedezhető-e különbség a különböző járásokban élő szülők között a délutáni foglalkozások megítélésében?

Hogyan oldották meg a szülők a délutáni foglalkozások bevezetésével összefüggő feladataikat?

Történt-e igényfelmérés a szülők körében a délutáni foglalkozások tartalmát illetően?

Értelmezési keret

Lehetséges értelmezések, célok és válaszok

Délutáni felügyelet – a szülők tehermentesítése.

„Alsós gyerekeknél jónak tartom, mert hát nem az utcán szaladgálnak, főként, ha nincs otthon a szülő, mert dolgozik, ez jó dolog...” (szülő)

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése, hátránykompenzáció.

„...az új koncepció azoknak lehet jó, akiknek az otthoni körülményeik nem segítik elő, hogy egy házi feladatot meg tudjon oldani, aki nem tud segítséget kérni a szülőktől...” (pedagógus)

A tanulmányi eredményesség támogatása.

„Az egyetlen dolog, amit jónak látok, hogy kötelezni lehet rá a gyereket, azt aki mondjuk elkallódna és csavarogna, vagy a szülő nem foglalkozna vele, annak nem engedélyezzük, tizenhat óra előtt a teljes felmentést, vagy a részleges felmentést, hanem ő itt van és megírja jó esetben a leckéjét.” (intézményvezető)

Szülői vélemények a délutáni foglalkozásokról

A legkevésbé a fővárosi szülők értenek egyet azzal, hogy a tanulók délutáni ellátása a család feladata.

A gyermekek délutáni felügyeletének megoldása kevésbé jelentett gondot a vidéki családoknak az előző tanévekben is.

„A tanulók délutáni ellátása a család felelőssége” (A válaszadók %-ban, a válaszok „skála”- átlaga) Területi dimenzió mentén – járások szerint.

	Teljes mértékben egyetért	Egyetért	Kismértékben egyetért	Egyáltalán nem ért egyet	Átlag (szórás)
Főváros	13,1%	20,3%	42,2%	24,4%	2,2 (1,0)
Vidék A	19,8%	28,4%	38,4%	13,5%	2,5 (1,0)
Vidék B	19,4%	29,0%	38,6%	13,0%	2,5 (1,0)

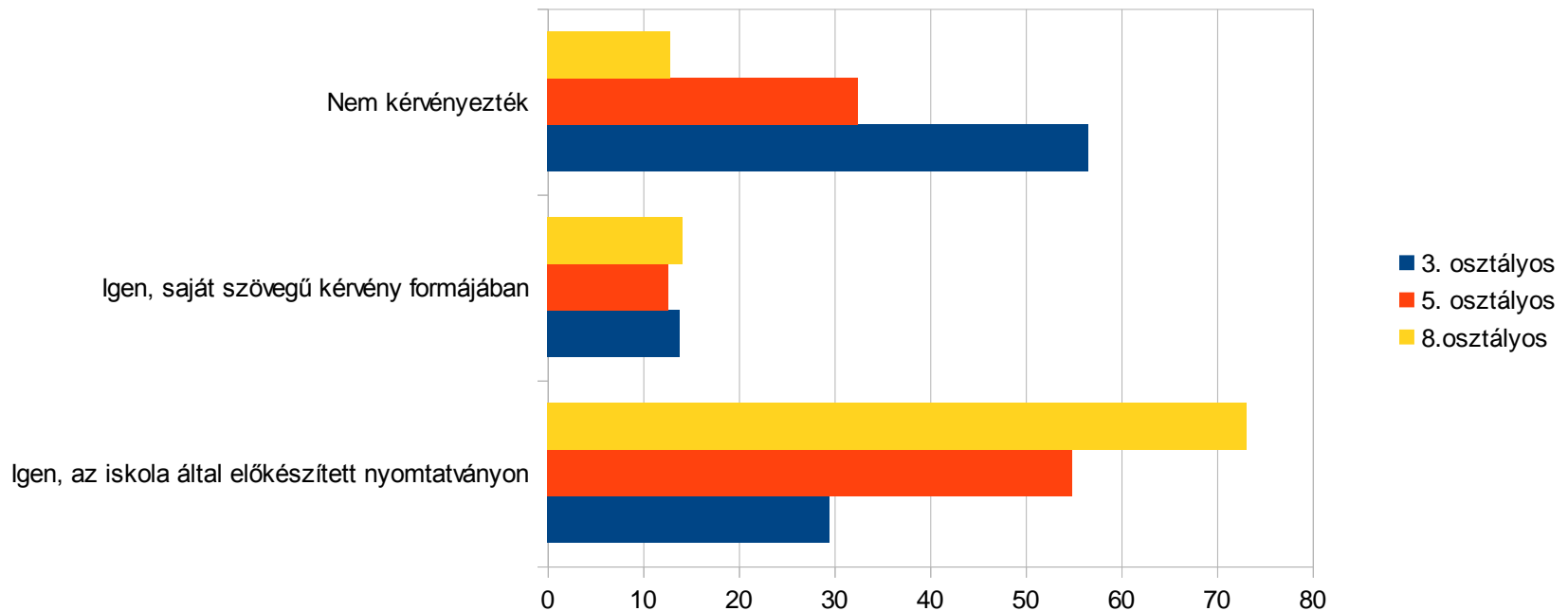
Kutatási eredmények

Szülői kérvényezés a délutáni távolmaradás érdekében

A felmérés szerint a szülők közel harmada (30,7%-a) nem kérvényezte csak azt, hogy gyermeke hazamehessen délután négy óra előtt az iskolából.

A legnagyobb arányban a 8. évfolyamra járó tanulók szülei kérték gyermekük felmentését a kötelező délutáni benntartás alól (87,2%).

Önök kérvényezték-e, hogy a gyermekük hazamehessen a délutáni iskoláztatásról? (a tanulók évfolyama szerint, a válaszadók %-ában)

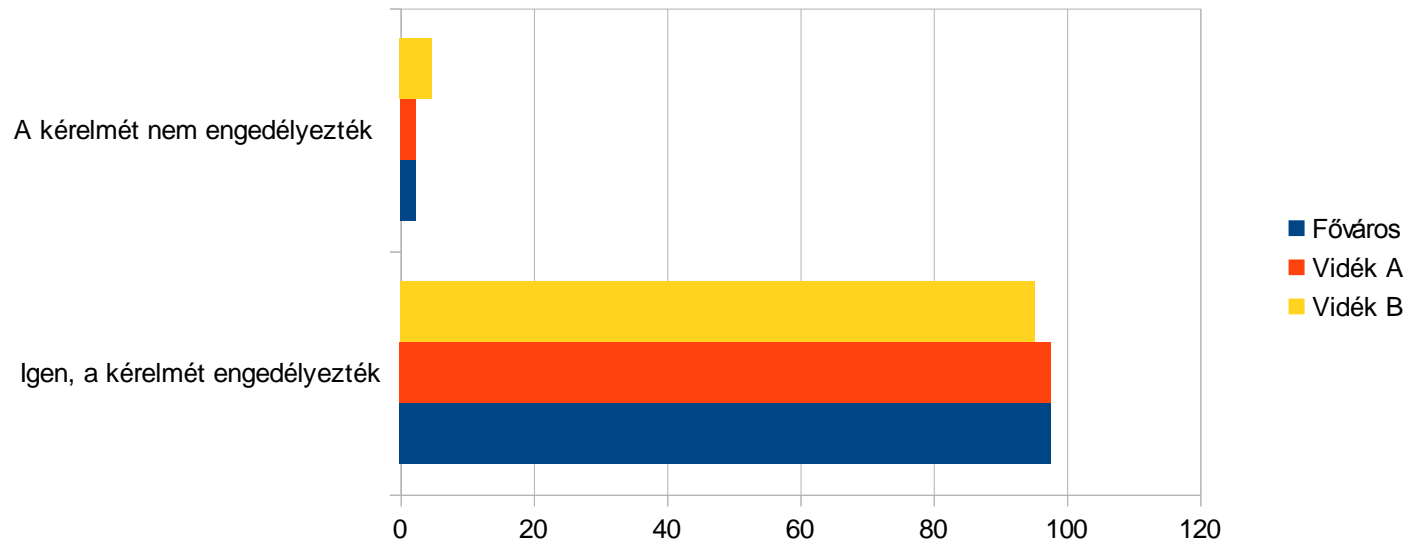


Az iskolák engedélyezési gyakorlata a délutáni iskoláztatástól való távolmaradás esetében

A kutatás során a délutáni iskoláztatás alól felmentést kérő szülők abszolút többségének (91,2%) kérelmét engedélyezték.

A vidéki iskolákban a hátrányos helyzetű tanulók arányának növekedésével emelkedik az elutasított szülői kérelmek aránya. Azokban az iskolákban, ahol a HH-s tanulók aránya 36%, vagy ennél magasabb, az elutasított kérelmek aránya 5,7%.

Az iskolák engedélyezési gyakorlata a szülői kérelmek elbírálása során (járás szerint, a válaszadók %-ában)



A délutáni foglalkozások kötelező bevezetése

Minél magasabb a szülők iskolai végzettsége, annál inkább egyetért azzal, hogy a délutáni foglalkozásokat választhatóvá kell tenni.

„Választhatóvá kell tenni a délutáni foglalkozásokat.” (Az anya iskolai végzettsége szerint %-ban, a válaszok „skála”-átlaga)

	Teljes mértékben egyetért	Egyetért	Kismértékben egyetért	Egyáltalán nem ért egyet	Átlag (szórás)
Az anya iskolai végzettsége					
Legfeljebb 8 osztály	40,4%	43,8%	13,8%	2,1%	3,2 (0,8)
Szakmunkásképző	49,7%	39,7%	9,3%	1,3%	3,4 (0,7)
Szakközépiskola, Gimnázium	58,9%	34,7%	5,3%	1,0%	3,5 (0,7)
Főiskolai, egyetemi diploma	59,2%	31,7%	6,6%	2,6%	3,5 (0,7)

Szülői vélemények a délutáni foglalkozásokról

Minél magasabb a szülő iskolai végzettsége, annál kevésbé ért egyet azzal az állítással, hogy gyermekének délutáni ellátása a család feladata.

„A tanulók délutáni ellátása a család felelőssége.”

(Az apa iskola végzettsége szerint %-ban, a válaszok „skála” átlaga)

	Teljes mértékben egyetért (4)	Egyetért (3)	Kismértékben egyetért (2)	Egyáltalán nem ért egyet (1)	Átlag (szórás)
Az apa iskolai végzettsége					
Legfeljebb 8 osztály	31,0 %	26,1 %	28,8 %	14,1 %	2.7 (1,0)
Szakmunkásképző	17,0 %	28,8%	39,8%	14,5 %	2,5 (0,9)
Szakközépiskola, Gimnázium	16,1 %	23,1 %	41,5%	19,3 %	2,4 (1,0)
Főiskolai, egyetemi diploma	10,5 %	22,4 %	44,4%	22,7 %	2,2 (0,9)

Szülői vélemények a délutáni foglalkozásokról

Minél magasabb a szülő iskolai végzettsége, annál kevésbé ért egyet azzal, hogy az iskola átvegyen feladatokat a családtól.

„Teljes mértékben indokolt, hogy az iskola átvegyen feladatokat a családtól”

(az apa iskolai végzettsége szerint %-ban, a válaszok „skála”-átlaga)

	Teljes mértékben egyetért (4)	Egyetért (3)	Kismértékben ért egyet (2)	Egyáltalán nem ért egyet (1)	Átlag (szórás)
Az apa iskolai végzettsége					
Legfeljebb 8 osztály	16,3%	21,6%	37,9%	24,2%	2,3 (1,0)
Szakmunkásképző	7,3%	16,7%	43,4%	32,5%	2,0 (0,9)
Szakközépiskola, Gimnázium	6,1%	16,5%	43,0%	34,4%	1,9 (0,9)
Főiskolai, egyetemi diploma	4,1%	19,5%	34,0%	42,5%	1,9 (0,9)



KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI 2020



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE